

Verksamhetsberättelse för Lau Hembygdsförening 2008-03-16—2009-03-15

Styrelsen för Lau Hembygdsförening avger härmed följande berättelse för verksamheten:

1.

Årsmöte hölls den 16 mars 2008 i Lau bygdegård och inleddes med årsmötesförhandlingarna, som leddes av ordf och sekr.

Till justeringsmän valdes Birgit Fougled och Stig Larsson.

Det gångna årets verksamhet presenterades. Revisionsberättelsen lästes upp och godkändes. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

Följande styrelse valdes på 2 år: Robert Karlsson Smiss vice ordf, Anna Jutehammar Bjärges Kassör, Ulla-Britt Lindén Hemmor ledamot, samt Börje Skogström Bjärges suppleant.

Följande ledamöter kvarstod 1 år: Stefan Haase Bjärges ordf, Birgitta Olsson Sunnkörke sekr, samt Lotta Hanell Kauparve suppleant.

Revisor: Rolf Ebbesson Botvide och Katarina Björn Botvide omvaldes för 1 år.

Revisorssuppleanter: Maj Lindström Mattsarve och Yvonne Melin Sunnkörke.

Valberedning: Eddie Olsson Sunnkörke sammankallande, Karo Dotes Gannor och Elsie Pettersson Kauparve omvaldes för 1 år.

Till kaffekommitté utsågs Inga-Britt Larsson och Sylve Pettersson, Birgitta och Anders Hallqvist.

Årsmötet beslutade att årsavgiften skall vara 50 kr för enskild och 100 kr per familj.

Aktiviteter under det kommande året presenterades.

Efter förhandlingarna underhöll Slite Spelmanslag med folkmusik framförd med känsla och glädje samt trevligt berättande mellan låtarna. Vid låten "Blinde Hans Polska" bad spelmanslaget Stefan komma fram och berätta om låten, varvid det visade sig att han hade ett förflutet i just detta spelmanslag. Slite Spelmanslags framträdande uppskattades livligt av publiken. Därefter dracks kaffe med gemytlig samvaro. Det obligatoriska föredraget handlade detta år om Lau-målet och Fäi-Jaken. Kulturredaktören Eva Sjöstrand berättade mycket engagerat och roligt om både vårt språk, personer och händelser, en riktig höjdarupplevelse! Lotterier såldes med dragning som följd, vilket var dagens sista programpunkt.

2.

Sammanträden: Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden under året. Därutöver har som vanligt en rad frågor diskuterats vid de arbetsdagar/kvällar föreningen hållit, samt vid övriga träffar och möten.

3.

Medlemmar: Lau Hembygdsförening har hela 201 medlemmar! Men vi hoppas att ännu fler vill komma med i gemenskapen, så att du som läser det här och ännu inte är medlem: bli medlem och värva dina grannar och vänner!

4.

Kluckartäppu har som vanligt hållits i gott skick. En tidig vårdag fagades Täppu av Börje och Stefan. Gräsmattan har klippts kontinuerligt under växtsäsongen av Yvonne och Börje Skogström. Under vintern 2009 skall Stefan klappa några askar som vuxit sig för vidlyftiga, dessutom skall ett par dåliga träd tas bort.

Det välfrekventerade hemlighuset har skötts av Lotta och Robert, en uppskattad service på en så intensiv besöksplats som Lau kyrka. Vår fina informationstavla har många läsare året runt! Engelsk och tysk text finns på baksidan. På skyltstället sitter en liten tavla där föreningen sätter upp info om arbetskvällar och andra arrangemang.

Midsommarstången kläddes av många föreningsmedlemmar med gäster kvällen före midsommaraften, en gemytlig arbetsfest som många ser fram emot att delta i. Själva resningen är alltid ett äventyrligt kapitel, men det gick lyckligt. Till detta år hade Lotta sytt blågula band att klä vajrarna med, vilket blev betydligt vackert. Den ovanligt utformade midsommarstången har rönt stor uppskattning både festdagen och av besökare därefter, tills den togs ned en arbetskväll i början av hösten.

Sedvanlig midsommarfest firades i vackert väder mellan kl 13 och 15 med närmare 600 sockenbor och gäster närvarande, nytt deltagarrekord i år igen. Rolf Lindström hade ordnat den nödvändiga högtalarutrustningen. Firandet började med att Stefan hälsade välkomna. Ulla-Britt och Lotta ledde lekarna runt midsommarstången till Katarina Björns musik och efteråt följde den traditionella glassutdelningen till alla barnen. När-Lau folkdanslag under ledning av Ulla Söderström hade sedvanlig dansuppvisning till musik av Elisabeth Franzén och Karin Olsson. Björn och Katarina Björn spelade som vanligt svängig musik på silverbasharpa. Ungdomarna Oscar Mangard och Sara Karlsson spelade vackert på flöjter. Gittan Olssons välsmakande dricka intogs till musik av Stig Larsson och Gunnar Mannervik, samt som vanligt de utsöknes gästerna Allan Nilsson, Harald Norrby och Osborne Nyström, ett mycket uppskattat musikframträdande!

Midsommarfirandet avslutades med sommarpsalmer i Lau kyrka med Nils Huhta andakt och Åsa Nilsson orgel med c:a 450 deltagare. När alla sjöng lät det mäktigt under valven!

Gunlög Pettersson hade i år tagit fram den finaste adventsgran vi hittills haft, en kraftig tjockbarrig och välväxt ädelgran som verkligen prydde sin plats. En ny slinga med nedgrävd elkabel lyste upp både granen och platsen ända till sista januari.

5.

Vid gravfältet Bandeläins Täppu har som brukligt slåtter genomförts. En rastplatsmöbel har varit utplacerad för de många besökarna. En ny infoskylt med svensk, engelsk och tysk text har uppskattats av de många besökarna.

6.

Lau Kälðu blev fagat en underbar vårdag och slåtter och trimning genomfördes inför basaren på Laus Backar i mitten av juli.

Det är viktigt att det skall se snyggt ut när socknen får många besökare. Stefan har hållit gräsmattan klippt under säsongen. Rastplatsmöbler har som vanligt placerats ut nere och uppe och kommunen har skött sopbehållaren. Källduset har hållit sig vitt och vackert. En annan vacker dag tjärade vi taket. Även här har den flerspråkiga skylten varit uppskattad. Den 27 december kl 15.00 samlades syrelsen med flera för att fira Kälðus 90 år! Vi tände värmeljus i den stilla skymningen och intog grillade korvar och kaffe med kaka. Det var en enkel och trevlig kvällsstund, där vi diskuterade hur 100-årsjubileet skulle firas.

7.

Kulturstigen på Lausbackar har som vanligt haft många besökare, inte bara på sommaren, utan året runt. En del stigmarkerings-stolpar har kommit i olag genom hårdhänta djurs och barns framfart, men de skall rättas till. På skyltstället vid parkeringsplatsen skall en engelsk och tysk översättning sättas upp. Inplastade infoblad på engelska och tyska har lagts i lådan bredvid den svenska, vilka besökaren kan låna vid rundvandringen.

Som vanligt var flera av sommarens arbetskvällar ägnade åt trimning och småröjning vid kulturstigen, från skyltstället längs Aurkväiar till tunens slut vid Gumbalde och åt andra hållet till Godugnen.

Även föregående år bråkade stormen med delar av tunarna. Men ånyo hade vi tur, Arbetslaget ställde i ordning det hela på ett utmärkt sätt. De satte helt om stora delar av sträckan längs södra sidan av Aurkväiar och smålagade lite här och var på andra ställen. Men inte nog med det: vi fick ekonomisk hjälp av Länsstyrelsen! För närvarande finns möjligheter att söka bidrag för band- och stentunar i odlingslandskapet. Vi ansökte om bidrag för omsättning av en viss sträcka och det beviljades. I beslutet skrev man att kulturlandskapet och hägnadssystemet på Laus backar tillhör öns förnämligaste, varför bidrag till detta är högprioriterat. Därför har vi ansökt om mera bidrag, iom att mycket av stören och bandarna håller på att murkna av. I första hand skall tunen under backarna mot sjösidan sättas om. Stör har vi köpt av Stig Andersson i Ardre, trolar har vi ännu gott om.

Annan oväntad hjälp fick vi en vacker vårdag av 10 studenter från Högskolan, vilka skulle ha ett praktiskt moment i en kurs om landskapsvård. De arbetade flitigt med finröjning mellan ledet vid parkeringen och fram till sluttningen.

8.

Det synnerligen värdefulla samarbetet mellan numera Socialförvaltningens arbetslag under Anders Petterssons ledning och Lau Hembygdsförening har således fortsatt. Förutom att sätta om tunar, har de röjt under backarna och lagat vingar på Hallbjäns, Botvide och Botels kvarnar.

9.

Lau Hembygdsförening har som vanligt skött socknens milstenar med trimning runt dessa, så de tydligt framträder i all sin värdighet. I år har dessutom vägverket slagit runt milstenarna, men bara en ynka meter runt om, vi har gjort det betydligt bättre!

10.

Den sedvanliga bussutflykten anordnades den 2 augusti med c:a 30 medlemmar närvarande. Först åkte vi till den rätt okända gården Odvalds i Linde, där ägarna driver konstgalleri på somrarna. Vi fick en förhandsvisning på en utställning av Åsa Ardin-Kedja, vilken skulle öppnas på eftermiddagen. Men huvudanledningen till besöket var att vi skulle få en speciell visning av deras privata bostad, vilken ägarna Janne och Marianne låtit restaurera under en följd av år. Vi delade in oss i två grupper, eftersom alla inte kunde vara inne samtidigt. De som fick vänta, kunde se utställningen och sedan dricka klucku tei, varefter man bytte. Här fick vi se ett mycket vackert och personligt hem, med en intressant blandning av nytt och gammalt.

Efter detta åkte vi till Ullspinneriet i Fardhem, där Inga-Lill Andersson entusiastiskt berättade både om tillverkningen och om de gamla komplicerade maskinerna. Här fick damerna sitt textila lystmäte mättat, liksom gubbarna sitt mekaniska!

Lunch intogs i Hasselas matsal i Klintehamn. Här serverades vi utmärkt mat av artiga och allvarstygda elever, som verkligen gjorde sitt bästa för att passa upp. Efter maten berättade föreståndaren Lasse Siggelin om både verksamheten, sig själv och om eleverna. Lasse är en fantastisk berättare, som med otrolig inlevelse kan förmedla hur dessa trasiga ungdomar, som ingen förut lyckats hjälpa, här får möjligheten att komma tillbaka till ett människovärdigt liv som goda medborgare. I en timme trollband han oss och när vi tog adjö, var det många som tänkte, att det är för väl, att det finns såna människor som kan och orkar med detta viktiga arbete.

Dagens sista besök ställdes till van der Lingens gård på Norra Kustvägen. Fastigheten är Klintehamns sista kompletta köpmansgård, vilken ägs av familjen Gårdö. Den kom till redan 1660, när den inflyttade holländske handelsmannen Johan van der Lingen startade handel här med kalk och trävaror. Sedan har många ägare passerat revy, gården har varit tingsställe och vanligt lantbruk, en tid ägdes den av Carl Ekmans farfar, han som startade Gotlandsbolaget. Från van der Lingens tid finns inga byggnader kvar, men de nuvarande är både gamla, märkliga och mycket välhållna. Familjen Gårdö visade generöst alla byggnader och alla rum. Manbyggnaden har mycket högklassiga väggmålningar i flera rum och Gotlands förnämligaste uppsättning av gamla kakelugnar. Det här var kanske den mest intressanta bussutflykten vi gjort!

11.

Årets arbete på Skarpholmen avsåg som vanligt bryggan och som vanligt har högvatten och vinterstormar förstört den. Men nu planerar bryggbygget med Robert Karlsson, Rolf Lindström och Lasse Ljunggren i spetsen att gå grundligt till väga. Om allt går i lås skall en pråm lånas från fd KA3, på vilken en grävmaskin, cementringar, grus, blandare mm skall placeras och sedan skall pråmen med innehåll bogseras ut till holmen, där botten vid bryggan skall grävas ren och cementringar gjutas fast. Sedan skall en ny bryggas byggas, och det vore

väl sjutton om det inte skulle hålla! Länsstyrelsen är mycket positiv och stöttar upprustningsarbetena med de faktiska utlägg vi kommer att ha.

Jaktstugan är i fortsatt bra i skick, men södergaveln behöver målas liksom dito på bodarna. En del utrustning har kompletterats. Föreningsmedlemmar kan övernatta i jaktstugan efter den 15:e juli. Bokning skall ske hos Ulla-Britt på Klippstugan på Ljugarn, som också talar om vad som gäller för övernattninng på Skarpholmen.

En planerad utflykt fick tyvärr ställas in pga blåsigtt väder.

12.

Frågan om Sjöfartsverket skall överlämna fyrr till lokala intressenter har under det gångna året utretts. Vi har bett att få ta över Storholmens fyr. Den kallas för Storholms-Annike. Det kommer att bildas regionala Fyrföreningar, bla en för Gotland. I den föreningen skall det finnas en representant från varje blivande ny fyrägare. Dess uppgift är att hjälpa den lokala föreningen med driften av fyren ifall man inte klarar av det. För när vi övertagit fyren måste vi hålla den i stånd och i lysande skick, men det lär knappast bli särskilt besvärligt. Det är en liten fyr byggd på ett kummel och lampan drivs av solceller. Robert Karlsson, Börje Skogström, Göran Storm och Stefan Haase har varit på flera planeringsmöten inför överlämnandet. Robert har skaffat namnunderskrifter från samtliga delägare i Storholmen, där de godtagit att Lau Hembygdsförening beträder Storholmens mark vid skötsel och tillsyn av fyren. Vi har den 2 mars 2009 skrivit på ett köpeavtal, där vi köpt fyren för 1 krona och förbundit oss att sköta den. Nu är Storholms-Annike räddad!

13.

Lau kyrka har fått vackra järngrindar på kyrkogårdens baksida, smidda av Kurt Lundgren i Eke.

Tryggve Siltberg, medlem i hembygdsföreningen, frågade efter en speciell gravsten i sakristian i Lau kyrka. Eddie kollade i litteratur och han kunde visa att denna sten numera ligger i golvet framför altaret. Det är inte vilken sten som helst! Det är en gammal altarskiva från ett fristående altare, kanske från kyrkans gamla kor, det som fanns innan det nuvarande byggdes på 1280-talet. När man skaffade ett större altare, blev den här lilla altarskivan troligen kasserad och återanvänd som gravsten. Den har en inskription som är mycket intressant, för den berättar om Lau sockens sista präst Hans Olofsson Röståde, som var präst här från omkring 1580. Då Näs präst Peder Eskelsson dog, slogs Lau och När 1595 ihop till ett pastorat, vilket fanns kvar till år 1962 då man gick ihop med Burs pastorat. Hans Röståde flyttade till När prästgård och var pastoratets präst ända till sin död 1632 och blev begravnen i När. Gravstenen i Lau berättar först om Hans' hustrus död och knappt två år senare om dotterns död, detta innan Hans flyttade till När. På stenen står det: ANNO 1587 DEN 5 FIBERVARIS HENNSOVEN I HERREN SALIG QVINDE KIRSTINE H(=)ERR) HANSES HOSTRV OC LIGER HER BEGRAVEN GVD GIFVE HENDE EN SALIGE OPSTANDELSE. HR (=HANS RÖSTÅDE). ANNO 1588 DEN 20 NOVEMBER DODE SALIG KATRINE HANS DOTER OC LIGER HER BE GRAVEN GVD. Denna gravsten är det enda skriftliga beviset för när Lau upphörde som eget pastorat.

14.

Vår socken tilldrar sig som vanligt stort intresse och många gäster har under det gångna året guidats i bygden. Ett udda besök mitt i sommaren kom från ett kamratgäng som cyklar runt på en bit av Gotland varje år. De hade av Gittan beställt dricke och salta kringlor till ett överenskommet pris. Större delen av styrelsen var närvarande och vi berättade om bygden och visade kyrkan och gästarna lyssnade och trivdes och lät sig väl smaka av förplägnaden. De gav sedan frivillig kollekt, vilken var mycket generös. Senare skrev de ett tackbrev och berättade att besöket i Lau var årets bästa upplevelse. Kanske skall vi försöka satsa mer på sånt här? Både vi och besökarna blir glada, dessutom ger det en slant.

15.

Traditionen med Hembygdskväll i bygdegården har fortsatt och detta år skedde det den 2 juli. Stefan kunde vid välkomsthälsningen räkna in ett ovanligt stort antal deltagare, hela 50 stycken. Det var helt och hållet föredragshållerskan Kerstin Olssons Bjerges förtjänst att så många kom. Hon berättade på ett medryckande sätt om sitt liv som missionär i Sydafrika och vi fick verkligen e

Därefter serverades kaffe med dopp och trivsamma samtal utspann sig runt borden, vilket är en viktig del av kvällen. Som avslutning ordnade Lotta mfl allsång till stor förnöjelse. Med detta var en trevlig kväll till ända.

16.

Strandboden vid Masarbods fiskeläge behöver tjärstrykas, i alla fall taket. Boden innehåller i bakre halvan en utställning av föremål från fiskeepoken som medlemmar i Tutens hamnförening ordnat, den främre används till vinterförvaring av bojar mm. Ännu återstår att katalogisera materialet, vilket kan bli ett trivsamt arbete på en vacker plats!

17.

Jacob Karlssons, Fäi-Jakens, grav, har skötts under säsongen av Evy Larsson.

18.

Det är tradition att Lau hembygdsförening tänder en vårdkase på originalplatsen på Vardbjärg varje vinter. I år gick detta evenemang av stapeln den 26 februari, där det var spöregn fram till tändningen och sedan stilla duggregn. Robert och Börje hade som vanligt byggt kase några dagar tidigare och i lagom storlek och av stabil konstruktion. Gittan, Lotta och Ulla-Britt hade ordnat med drycker och grillkorv med tillbehör och för ändamålet gjort en liten grilleld strax intill kase. Kase tändes senare i år kl 19.00 för att alla skulle hinna vara med och brunn i omkring två timmar, vilket var ganska lagom. Sockenbor kom och gick under kvällens lopp, tillsammans 20 personer som vågade trotsa vädret. Det här är en mycket trivsamt kvällsstund och vi hoppas att ännu fler vill komma nästa år.

19.

Lau hembygdsförenings hemsida på adress: www.lau.se har legat nere under året. Carina Schedvin har lovat att sköta den, bara hon får textuppgifter och bilder av oss. Henrik Jansson skall bygga om hemsidan så den blir mera funktionsduglig.

Lau hembygdsförening har också ett arkiv, vilket är inrymt i ett litet källarrum i fd skolan. Här finns en mängd handlingar rörande socknen bevarade, bla inlagda i ett gammalt kassaskåp. Tex finns här Skifteskartan med tillhörande böcker. Den som är intresserad kan komma dit och läsa, det finns ett litet bord och två stolar och värmen är alltid på. Nyckel kan lånas av Gittan.

20.

Planerna på att kopiera av hela Masse Klintbergs bildmaterial och lägga ut det på hemsidan med texter och kommentarer har legat still. Men kanske kan vi få hjälp av Gotlands Museum detta år, för man har fått pengar till denna typ av arbeten. Vi får se hur det går.

21.

Lau hembygdsförening har i samarbete med Omors krog ordnat med aftmat i bygdegården 3 gånger under våren och 3 gånger under hösten. Alltid kl 19.00. Tanken är att lauboar skall kunna träffas, äta kvällsmat och prata en stund under enkla former. Kostnaden är 100 kr per vuxen person, varav 75 kr är kostnader för maten och 25 kr är lokalhyra. Aftmaten har lockat mellan 20 och 30 personer. Vi hoppas att ännu fler vill komma framöver!

22.

Ekonomi: Årsmötet beslutade att medlemsavgiften skall vara 50 kr för enskild och 100 kr för familj. Lau Hembygdsförening har haft en omsättning på 115.500 kr. Föreningen har erhållit 12.000 kr från Gotlands kommuns kulturnämnd och 2.247 kr från Länsstyrelsen för kostnader rörande Skarpholmen och 67.500 kr från Jordbruksverket för lagning av tunar på Laus backar.

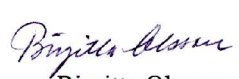
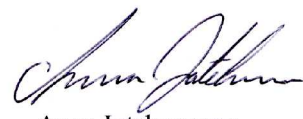
Lau Hembygdsförening har en försäkring som täcker in all dess verksamhet med fullgott skydd.

Postgiro nr: 18 88 67-6 konto nr: 22 95-4 i Garda-Lau av Sparbanken Gute.

Till sist framför styrelsen ett varmt tack till föreningens bidragsgivare: Gotlands kommuns kulturnämnd, Länsstyrelsen och Jordbruksverket.

Vi vill också tacka alla enskilda som genom Lau Hembygdsförening arbetat för vår bygd.

Lau den 15 mars 2009.

			
Stefan Haase Ordf	Birgitta Olsson Skr	Anna Jutehammar Kassör	Robert Karlsson Vice ordf

Ulla-Britt Lindén
Ledamot

